

А. П. НЕПОКУПНИЙ — ДОСЛІДНИК ПРУССЬКОЇ МОВИ

У статті розглядається внесок відомого українського балтиста в пруссистику, представлено основні напрями його досліджень у цій галузі, коментуються найбільш яскраві й новаторські приклади з його студій.

Ключові слова: А. П. Непокупний, балтистика, литuanістика, летоністика, пруссистика, ареальна лінгвістика, історичний словотвір, етимологія, Ельбінгський словник.

Анатолій Павлович Непокупний був і лишається найвідомішим, найвизначнішим українським балтистом. Своїми дослідженнями він зробив вагомий внесок як у балтистику взагалі, так і в кожен з її галузей: у литuanістику, летоністику, а також пруссистику. Перш ніж зосередитися на безпосередній темі цієї статті, тобто висвітленні доробку А. П. Непокупного в галузі пруссистики, слід, на нашу думку, простежити його творчий шлях у галузі балтистики за часом, хронологічно.

Починав свій творчий шлях балтиста Анатолій Павлович, як відомо, з литuanістики. Багатьом відома історія про те, як майбутній класик української балтистики зацікавився литовською мовою, як він її вивчив, як це спричинило зміну теми його кандидатської дисертації¹. Слід зазначити, що А. П. Непокупний був добре підготовлений до порівняльних мовознавчих досліджень: він знав чеську, польську мови, володів методом ареальної лінгвістики. У своїй кандидатській дисертації «Ареальні аспекти балто-слов'янських мовних відносин», захищеній 1965 р. у Вільнюсі (роком раніше вона вийшла друком у видавництві «Наукова думка»²), Анатолій Павлович, ґрунтуючись на методах ареальної лінгвістики, досліджує зв'язки російських острівних говірок Литви з литовською мовою. У цій праці автор характеризує, ілюструючи конкретними прикладами, три аспекти у вивченні ареальних відношень балтійських і слов'янських мов — острівний, континентальний і міжконтинентальний. Узагалі в цій праці А. П. Непокупний першим звертає увагу на багато важливих деталей у галузі балто-слов'янських мовних зв'язків. Як зазначив один із рецензентів монографії литовський мовознавець С. Каралюнас, книжка А. П. Непокупного цінна й актуальна не тільки для проблематики балто-слов'янських мовних відносин, а й для розвитку ідей ареальної лінгвістики і типології³.

¹ Див.: Анатолій Павлович Непокупний : Біобібліографія до 75-річчя / Уклад. М. І. Вакуліч і А. Л. Тараненко.— К., 2008.— С. 6–7.

² *Непокупний А. П.* Ареальные аспекты балто-славянских языковых отношений.— К., 1964.— 164 с.

³ Див.: *Каралюнас С. С.* [Рец. на:] Непокупный А. П. Ареальные аспекты балто-славянских языковых отношений.— К., 1964 // Балто-славянский сборник.— М., 1972.— С. 415–418.

Балто-слов'янські мовні зв'язки стали об'єктом і докторської дисертації, також захищеної у Вільносі і виданої окремою монографією⁴. У цій книжці досліджуються насамперед спільні лексичні та семантичні явища в балтійських і слов'янських мовах. Своєрідною точкою опори для автора став «Балто-слов'янський словник» Р. Траутманна⁵. У своїй праці А. П. Непокупний увів у науковий обіг термін «північнослов'янські мови». Він писав: «Якщо на індоєвропейському рівні вся зона слов'янських мов виступає як щось єдине, то в питаннях мовних взаємовідносин слов'ян і балтів дедалі наполегливіше проводиться думка про необхідність конкретизації: про яких саме слов'ян — східних, західних чи південних — ідеться, відповідно — про східних чи західних балтів і т. д. з урахуванням не тільки кожної окремої мови з цих груп, але й діалектів»⁶. Північнослов'янські — це слов'янські мови, які мають найбільше спільного з балтійськими і носії яких мали безпосередні контакти з балтами (східнослов'янські та західнослов'янські мови). Матеріал для дослідження було зібрано з багатьох і різних джерел балтійських та слов'янських мов. Крім того, автор спирався також на дані анкетних опитувань, які він сам організував у різних вищих навчальних закладах Литви, Латвії, України й Білорусі. Особливу увагу автор приділяє таким семантичним групам лексики, як назви рельєфу, рослин, тварин, птахів, риб, частин тіла, зв'язкам складу цих груп у північнослов'янських мовах з лексикою окремих балтійських мов. Новизною книжки А. П. Непокупного деякі дослідники вважали ще й те, що в ній при дослідженні балто-слов'янських мовних зв'язків дуже широко використовувалися дані лексики Полісся.

У другій частині цієї книжки розглядається західнобалтійська, а в третій — східнобалтійська лексика в північнослов'янських мовах. Тут автор окремо аналізує зафіксовані в різних писемних пам'ятках або в діалектах етноніми, антропоніми, загальні назви балтійського походження. Слід відзначити, що А. П. Непокупному вдалося знайти чимало раніше невідомих для мовознавців слів балтійського походження. Особливо цінним відкриттям колеги балтисти вважали новознайдені загальні пруські назви в документальному та діалектному північнослов'янському матеріалі: *бруйс* 'назва риби', *гейтка* 'хліб', *реду* 'коромисло', *роліу* 'левада'. Те, що ці слова мають пруське походження, автор переконливо довів. Також було доведено, що західнобалтійські апелютиви та утворені від них гідроніми, а також відетнонімі топоніми особливо характерні для територій давньопруської еміграції — Мазурів, Гродненської області Білорусі.

Саме А. П. Непокупний установив південну межу слов'янських топонімів, що походять від балтійських особових назв, і ця межа міститься на території України. Автор істотно поповнив список відомих науці слов'янських балтизмів, особливо тих, що знайдені на території Білорусі та України.

За оцінкою одного з найвидатніших балтистів сучасності В. Мажюліса, ця праця А. П. Непокупного є великим досягненням у галузі балтистики, яка разом з багатьма раніше опублікованими публікаціями автора доводить, що він заслуговує на високу оцінку своєї праці в царині досліджень балтійських і слов'янських мов та їхніх зв'язків⁷.

На особливу увагу заслуговує ряд статей А. П. Непокупного про литуанізм української та інших слов'янських мов, надруковані в журналі «Мовознавство»:

⁴ Непокупний А. П. Балто-севернославянские языковые связи.— К., 1976.— 227 с.

⁵ Trautmann R. Baltisch-Slavisches Wörterbuch.— Göttingen, 1923.— 382 S.

⁶ Непокупний А. П. Балто-севернославянские языковые связи.— С. 7.

⁷ Див.: Mažiulis V. [Рец. на:] Непокупний А. П. Балто-севернославянские языковые связи.— К., 1976 // Baltistica.— 1980.— Т. 16. N 1.— Р. 96–97.

«Українсько-балтійські студії» (1968. — № 6. — С. 33–42), «До балто-східнослов'янських мовно-етнографічних та етнічних взаємин» (1969. — № 3. — С. 16–28), «Литуанізми в лексичі українських пам'яток» (1970. — № 6. — С. 30–40), у журналі «Baltistica»: «Литавия и другие литуанизмы в украинских (восточнославянских) грамматиках и словарях XVI–XVII вв.» (1971. — Т. 7. N 1. — С. 53–62), «Литовские заимствования в письменных памятниках Волыни и среднего Поднепровья» (1972, 1 додаток. — С. 101–114). У цих статтях уперше представлено українські балтизми: *ббнда* 'корова, яка йде на посаг наречених' — лит. *bandà* 'черета', *вайтять* 'висловлювати незадоволення' — лит. *vaitóti* 'стогнати', *ловж* 'купа гілля' — лит. *laužas* 'т. с.', а також низку литуанізмів, зафіксованих у лексичі українських пам'яток: *бакшма* замість *башма* — пор. лит. *bokštas*, *сви-рен* 'комора' — лит. *svirnas*, *примен* — лит. *priemenė* 'сіни' тощо. Є також статті, присвячені іншим питанням балто-слов'янських мовних зв'язків: Лінгво- і зоо-географические замечания к взаимосвязи балт. *gulbis* и слав. *кълрь* // *Baltistica*. — 1966. — Т. 2. N 1. — С. 81–87; Балто-севернославянские ареальные этюды // *Ibid.* — 1967. — Т. 3. N 1. — С. 71–85; «Пояс» — одно из названий радуги в атласах балтийских и славянских языков // *Ibid.* — 1969. — Т. 5. N 1. — С. 69–76.

Разом з латвійською дослідницею Б. Лаумане А. П. Непокупний опублікував статті про лексичні зв'язки в галузі рибальства і мореплавства народів басейну Балтійського моря та методику цих досліджень: К постановке вопроса об атласе морской и рыболовецкой лексики Балтийского моря // *Baltistica*. — 1968. — Т. 4. № 1. — С. 69–78, Балто-славяно-финские языковые параллели из области мореплавания и рыболовства // *Взаимосвязи балтов и прибалтийских финнов.* — Рига, 1970. — С. 189–202, а також уже самостійно пов'язану з цією тематикою статтю: Остров Готланд и Scando-Baltica // *Baltistica*. — 1974. — Т. 10. N 1. — С. 73–85.

Особливо цікавили дослідника таємничі ятвяги, розкриттю таємниць яких присвячено також чимало статей, зокрема: З мовної спадщини ятвягів // *Мовознавство.* — 1971. — № 6. — С. 13–25; Названия ятвяжских сел на -ища в галицкой части Ипатьевской летописи // *Балто-славянские этноязыковые контакты.* — М., 1980. — С. 169–180; *Sudawskie, Sudowlany* и еще одно старобелорусское название ятвягов // *Балто-славянские исследования.* — М., 1980. — С. 10–17. Чимало місця проблемі ятвягів відведено і в уже згаданій його книжці «Балто-севернославянские языковые связи».

Узагалі проблема ятвягів у творчому доробку А. П. Непокупного заслугоує на окреме дослідження. Сам учений збирався оформити ці дослідження у вигляді окремої книжки (він говорив про це наприкінці 80-х років), проте пізніше захопився іншими темами і до цієї ідеї не повернувся.

На особливу увагу заслугоує внесок професора А. П. Непокупного в таку галузь балтистики, як пруссистика. Ще у виданій у Вільнюсі 1986 р. книжці «Дослідження балтійських мов» Альгірдас Сабальяускас відзначає Непокупного як одного з цільних пруссистів у колишньому Радянському Союзі. Він ставить нашого вченого поряд із російським дослідником, автором етимологічного словника пруської мови В. М. Топоровим⁸. Загалом проблемам пруссистики у творчому доробку А. П. Непокупного присвячено 31 публікацію (включаючи також і монографії). Перші публікації вийшли 1973 р. (їх тоді було 5), останні дві — 2007 р. (вже після його смерті).

Тут слід згадати насамперед його цікаву статтю про слов'янізми пруської мови та їх зв'язок з лексикою кашубських говірок і говірок вармійських мазурів

⁸ *Sabaliauskas A. Baltų kalbų tyrinėjimai.* — Vilnius, 1986. — P. 93–96.

«Прусские славизмы и лексика кашубских и варминско-мазурских говоров польского языка», надруковану в журналі «Baltistica» (1973.— Т. 9. N 2.— С. 171–182). У ній уточнюється ціла низка етимологій слів пруської мови. Зокрема, щодо пруських слів *birgakarkis* ‘ківш, ополоник’, *lisutyos* ‘загорожа для кування коней’, *pastowis* ‘тонка тканина’, *ratinsis* ‘ланцюг’, *rūkai* ‘одяг’, *scabs* ‘кастрований баран’, *wumbaris* ‘відро’ встановлюються джерела запозичення, подаються цікаві, особливо географічного типу, деталі зв’язків лексики пруської і польської мов. Анатолій Павлович першим з’ясував або хоча б повніше дослідив декілька слов’янських слів, запозичених із пруської мови. В окремій статті «Польск. *pedy* ‘коромысло’ — реликт прусской лексики» (Baltistica.— 1974.— Т. 10. N 2.— С. 151–156) він розглядає походження і поширення польського прусизму *pedy* ‘коромисло’, встановлюючи його походження із пруського дієслова *pidimai* ‘несемо’.

У вже зазначеній монографії «Балто-севернославянские языковые связи» широко розглядаються слов’янські прусизми *гейтка* ‘хліб’, *кауткі* ‘маленькі чоловічки в червоних шапочках, які вилазять з-під землі і допомагають людям господарювати’, *купненус(у)* ‘личаки’, *napatolić się* ‘прийти в гості без запрошення, раптово’ (здійснюється спроба пов’язати це слово з іменем пруського бога Patollus, Patols), *pólwy* ‘левада’, *бруйс* ‘назва риби’⁹.

А. П. Непокупний писав також про сліди пруської антропонімії в німецьких прізвищах: Литовская и прусская антропонимия в исследованиях и материалах по немецким фамилиям // Baltistica.— 1973.— Т. 9. N 1.— С. 83–87, про етимологічні дослідження пруської мови Я. Ендзеліна: Прусская этимология в трудах Я. Эндзеліна и лексика приморских говоров балтийских и ближайших к прусскому ареалу диалектов восточнославянских языков // ZA Vēstis.— 1973.— N 2.— С. 76–83.

Ці дослідження можна визначити як перший етап, перший напрям у творчому доробку Анатолія Павловича в галузі прусистики, який характеризується зверненням до слов’янської лексики пруського походження, широким застосуванням прийомів ареальної лінгвістики, дослідженнями явищ субстрату, слов’янського ономастикону пруського походження.

Другий етап (або, точніше, другий напрям, тому що він дещо накладається в часі на третій: див. нижче), на наш погляд, тісно пов’язаний з першим, характеризується дослідженнями в галузі історичного словотвору і присвячений вивченню суфікса -og/-ag, присутність якого визначає ізоглосу, що об’єднує балтійські і південнослов’янські мови. Це статті: Два прусских названия липового леса (Самбия, 1331) в проекции на балтийские и славянские языки // Балты в древности и средневековье. Языки, история, культура : Тез. междунар. науч. конф. памяти Э. Баниониса «Балты в древности и средневековье: языки, история, культура». — Москва, 11–12 дек. 2000 г. — М., 2000. — С. 45–48; Укр. *Стрвяж* — *Стрви́гор* — *Стрви́вж* как варианты **strū-* / **strū-* + *ϕeng(h)* / -*r-* в гидро- и топонимии Днестра, Вислы и Преголы // Aspekte baltistischer Forschung.— Essen, 2000.— S. 226–238; Сербско-литовская изоглосса *lūnār* ‘липняк’ / *Lūnār* — *Liēporas* и прусский ороним *Lepare* // Baltistica.— 2001.— Т. 35. N 1.— С. 91–101; Балти та південні слов’яни в їхніх лексико-словотвірних зв’язках: назви лісів і чагарників на -og- / -agь // Мовознавство.— 2003.— № 2–3.— С. 14–29; Балто-слов’янський суфікс збірності -og- / -agь // Acta Baltico-Slavica.— Warszawa, 2006.— Т. 30.— S. 269–281. Одна з останніх публікацій ученого,

⁹ Непокупний А. П. Балто-севернославянские языковые связи.— С. 133–144.

що вийшла друком уже після його смерті 2007 р., також присвячена цій темі: Два прусських названія липового леса 1331 г. в проекции на балтийские и славянские языки // Балты и Великое княжество Литовское. Историко-лингвистический взгляд. Памяти Эгидиуса Банёниса.— М., 2007.— С. 294–302.

Отже, А. П. Непокупний у своїх дослідженнях у галузі прусистики послідовно пройшов шлях від вивчення балто-слов'янських мовних контактів, балтійських запозичень у слов'янських мовах, елементів балтійського субстрату до досліджень у прусській дериватології й етимології.

Старе тисячоліття вчений завершив, а нове розпочав етимологічними дослідженнями пруської мови, які стали його новим захопленням і яким він віддавався з притаманною йому пристрасстю. Ці дослідження присвячені насамперед дослідженню Ельбінзького словника, який є найдавнішою пам'яткою пруської мови (Ельбінзьким його називають за місцем його зберігання до Другої світової війни). Це німецько-пруський словник (802 слова пруської мови), побудований за семантичним принципом (основні групи лексики). Рукопис був написаний готським, так званим чернечим шрифтом (Mönschrift) близько 1400 р., і являє собою копію із загубленого оригіналу, що сягає початку XIV ст. чи навіть кінця XIII ст. і укладений німцями, які належали до Тевтонського ордену.

Щоб скласти враження про стиль роботи Анатолія Павловича над Ельбінзьким словником, наведемо цитату з хроніки X Міжнародного конгресу балтистів, що проходив у Вільнюському університеті 23–24 вересня 2005 р.: «Велике враження справила доповідь Анатолія Непокупного (Київ), у якій автор оригінально й цікаво розглянув Ельбінзький словник, порівнюючи його з іншими середньовічними словниками подібної структури, особливо зі словником Г. Манцеля “Phraseologia Lettica” (1638). Виявляється, що справжні значення деяких слів, поданих в Ельбінзькому словнику, допомагають відстежити їхнє місце в тематичних групах, тому що такі самі групи подаються також і в інших словниках того часу. Автор закликає для досліджень лексики залучати дані духовної культури народів не тільки споріднених мов, але й інших народів, застосовувати методи типології та етнолінгвістики. Енергійна, з юнацьким запалом участь професора в дискусії, його доброзичливі зауваження дуже похвалили роботу секції»¹⁰.

Етимологіям Ельбінзького словника у творчому доробку А. П. Непокупного присвячено 11 статей (починаючи від 1998 р., у 2002 р. їх вийшло аж 4). Першим дослідженням у цій галузі можна вважати запропоновану на конференції 1996 р. та оформлену в статтю 1998 р. етимологію пруської назви християнського священика: прус. *prestors* E 707 ‘птах корольок’ зберегла в собі давню назву пруського священика, запозичення з нім. *Priester*¹¹.

В іншій статті дослідник доводить, що прус. *baytan* E 346 ‘сито’ не слід виправляти, як це прийнято, у **saytan*, і констатує його зв'язок з *paucoran* E 6 ‘суп'язір'я Пляд’¹². Щодо цієї етимології, то вона, як і інші наведені пруські етимології, викликала суперечки серед традиційно налаштованих учених-пруссистів. Зокрема, автор «Етимологічного словника пруської мови» В. Мажюліс вважає, що трактування форми *baytan* як давньої і такої, що її не слід виправляти, є «поспішним і необґрунтованим висновком». На необґрунтованість цієї гіпотези вказує вже хоча б те, що назва сита *baytan*, яка скрізь вважається балтійською і

¹⁰ X Tarptautinis baltistų kongresas // Baltistica.— 2006.— Т. 41. N 1.— Р. 154–155.

¹¹ Непокупний А. П. Прусское название христианского священника: *prestors* EV 707 // Colloquium pruthenicum secundum.— Kraków, 1998.— С. 109–110.

¹² Непокупний А. П. От прус. *baytan* E 346 ‘сито’ к *paucoran* E 6 ‘Пляды’ как соответствию лит. *sietynas* ‘то же’ // Балто-славянские исследования.— М., 2004.— Т. 16.— С. 174–176.

навіть балто-слов'янською, є не чим іншим, як балто-слов'янським **seitan* 'сито'. Помилка, на думку вченого, виникла через те, що Ельбінзький словник переписував чернець Тевтонського ордену Петер Голцвешпер, який зовсім не знав пруської мови ¹³.

Варто також відзначити дослідження, присвячене назвам кольорів в Ельбінзькому словнику ¹⁴, які литовський дослідник Б. Стунджа називає цікавими і такими, що їх слід розвивати ¹⁵. Щодо цих досліджень, то вони, на нашу думку, справді є дуже новаторськими. До своїх матеріалів учений залучає дані широкого культурно-історичного контексту. Зокрема, для уточнення зовнішньої і внутрішньої форми пруських назв кольорів дослідник використовує факти з різних галузей матеріальної культури (наприклад, дані про тканиня, фарбування тканин, історію термінів тканиня, які, за словами дослідника, «спонукають нас звернутися до ділових пам'яток, складених на пруських територіях»). З цією метою автор залучає лексико-предметний показчик до «Великої службової книги» Ордену, тексти господарських інвентарів ¹⁶. У широкому контексті матеріальної культури вимальовується відповідь на поставлене дослідником питання: словосполучення відтворюється із форм **gaylis pastowis* (E 459 + 456) 'біле полотно' ¹⁷.

В іншому дослідженні за допомогою семантико-словотвірних паралелей з інших мов учений доводить, що прус. *mosuco* E 622 'ласка' пов'язане не з лит. *mažiukas* 'маленький', а виникло внаслідок табу з демінутивної форми терміна спорідненості прус. *moazo* 'тітка' ¹⁸. Ще в одному дослідженні Анатолій Павлович, розвиваючи здогад Я. Ендзеліна, переконливо доводить, що прус. *gaylux* E 661 'горностай' є не демінутивом, як прийнято вважати, а субстантивованим прикметником, утвореним за тією самою моделлю, що й друг. *bělka* 'білка' ¹⁹. Тут дослідник виходить з того, що якщо в мовах не збереглися давні індоєвропейські визначення для того чи іншого явища, то це не означає, що ця давнина не існує в іншій, «прихованій» формі: «пафос індоєвропейстики полягає не тільки в пошуках давностей, але й у знаходженнях новацій. І свідченням пізніших новоутворень, цілком імовірно, разом пережитих як західними балтами, так і східними слов'янами, якраз і є розглянута нами прусько-давньоруська ізоглоса *gaylux* — *bělka*. Вона являє собою в обох своїх частинах реалізацію тієї самої семантико-словотвірної моделі, за якою, попередньо створивши нові визначення кольорів, уже на основі останніх частина балтійських і частина слов'янських мов утворили найновіші назви двох хутрових тварин, щоб замінити ними наявні одиниці давньої зоономенклатури, яка ще зберегла свої індоєвропейські зв'язки» ²⁰. Цей принцип у порівняльних дослідженнях став основою наукової концепції монографії відділу романських, германських і балтійських мов Інституту мовознавства «Нариси з порівняльної семасіології» ²¹. На основі багатьох вдалих прикладів відстеження давніх семантичних моделей на новому лексичному

¹³ *Mažiulis V.* Iš baltų etimologijos // *Baltistica*.— 2007.— Т. 42. N 1.— Р. 61–68.

¹⁴ Див.: *Непокупный А. П.* Два этюда о цветообозначениях в Эльбингском словаре // *Балто-славянские исследования*.— М., 2006.— Т. 17.— С. 99–109.

¹⁵ *Stundžia B.* Anatolijus Nepokupnas (1932 03 18–2006 10 25) // *Baltistica*.— 2007.— Т. 42. N 1.— Р. 152–155.

¹⁶ *Непокупный А. П.* Два этюда о цветообозначениях...— С. 105.

¹⁷ Там же.— С. 108.

¹⁸ *Непокупный А. П.* Прусское табу: *mosuco* E 662 'ласка' как деминутив от *moazo* E 178 'тетя' // *Baltistica*.— 2003.— Т. 37. N 1.— С. 35–43.

¹⁹ *Непокупный А. П.* Прус. *gaylux* E 661 'горностай' и др.-рус. *bělka*: общая модель двух новшеств // *Baltistica*.— 2002.— Т. 36. N 2.— С. 193–203.

²⁰ Там же.— С. 201.

²¹ *Очерки по сравнительной семасиологии / Отв. ред. А. П. Непокупный*.— К., 2005.— 368 с.

матеріалі було переконливо доведено плідність запропонованого Анатолієм Павловичем методу дослідження.

Символічно, що останній науковий виступ ученого на міжнародній конференції, присвяченій видатному литовському мовознавцеві Казим'єрасу Бузі, яка проходила 15 вересня 2006 р. у Вільнюсі, був присвячений розгадці ще однієї загадки Ельбінзького словника. На цей раз стояло питання про пруське слово *pele* E 710 'wye'²². Дослідник убачав тут тільки перший компонент скороченого складного слова **pelewalx*, пор. поряд у словнику вписане *walx* E 711 'falk' (він звернув увагу на той цікавий факт, що при читанні вертикально якраз вийшло б *pelewalx*).

Справжнє визнання пруських етимологій А. П. Непокупного, ми вважаємо, ще попереду (оскільки етимологія — це одна з найтрадиційніших галузей мовознавства, де нововведення чекають на своє визнання десятиліттями), проте вже тепер можна сказати, що він «справді знайшов ключ до походження кількох пруських слів; ключ, своєрідним чином захований у мові сусідів»²³.

A. L. TARANENKO

A. P. NEPOKUPNYI — RESEARCHER OF THE OLD PRUSSIAN LANGUAGE

The article considers the contribution of famous Ukrainian researcher of Baltic languages in Old Prussian studies, there are presented the main directions in this field, commented the brightest and most innovative samples of his studies.

Keywords: A. P. Nepokupny, Baltic studies, Lithuanian, Latvian, Old Prussian studies, aerial linguistics, historical word formation, the Elbing Vocabulary.

²² Непокупный А. П. Прус. *pele* 'wye' E 710: 'серая (птица)' или 'мышь'? // Tarptautinė Kazimiero Būgos konferencija: etimologija ir onomastika. 2006 m. rugsėjo 15–16 d.— Vilnius, 2006.— P. 22–14.

²³ *Stundžia B.* Op. cit.— P. 155.